

European Cartographic Conference – EuroCarto 2022, Wiedeń, 19–21 września 2022 roku

W dniach 19–21 września 2022 r. na Politechnice Wiedeńskiej (Technische Universität Wien) odbyła się Europejska Konferencja Kartograficzna (European Cartographic Conference – EuroCarto 2022) zorganizowana pod auspicjami Międzynarodowej Asocjacji Kartograficznej (International Cartographic Association). Konferencja z sukcesem kontynuowała poprzednie wydarzenia: zorganizowaną w 2015 r. w tym samym miejscu EuroCarto 2015 oraz zdalną – ze względu na pandemię – EuroCarto 2020. W tegorocznej konferencji wzięło udział 280 uczestników z 38 krajów: przede wszystkim kartografów, ale nie zabrakło także przedstawicieli innych dyscyplin i nauk, dla których przestrzenny paradygmat badań jest istotny. W czasie całego wydarzenia odbyły się 22 sesje, podczas których wygłoszono 128 referatów. Dodatkowo, każdego dnia miały miejsce sesje posterowe, w trakcie których zaprezentowano łącznie 35 posterów.

Referaty dotyczące tematyki związanej z historią i danymi o przeszłości (w sumie 21 referatów) stanowiły ok. 16 proc. wszystkich wygłoszonych, a większość z nich (12) została umieszczona w sesji „Dziedzictwo Kartograficzne” („Cartographic Heritage”). Taka nomenklatura wynika z przyjętej przez MAK konwencji grupowania referatów w sesje podlegające poszczególnym komisjom tematycznym asocjacji, a w tym przypadku – komisji „Cyfrowe metody w dziedzictwie kartograficznym” („Digital Approaches to Cartographic Heritage”).

Mimo że głównym zainteresowaniem komisji cieszy się wykorzystywanie narzędzi cyfrowych w analizie dawnych map, to najczęściej podejmowanymi zagadnieniami w tegorocznych obradach były te związane z historią kartografii. Stało się tak

być może dlatego, że w konferencji nie zaplanowano osobnej sesji z tej tematyki organizowanej przez komisję o tej samej nazwie. Ogółem, blisko połowa wszystkich referatów dotyczyła właśnie historii kartografii (5). Podejmowane były tematy związane z niemal każdą epoką: od średniowiecza po wiek XX. I tak, mieliśmy analizy portolanów pod kątem poprawności geometrycznej (Tome Marelič i Julijan Sutlović) oraz zastosowanych znaków kartograficznych (Lena Mirošević i Dubravka Mlinarić). Evangelos Livieratos poruszył temat map Grecji Franza von Weissa opracowanych w pierwszej połowie XIX w. (źródła, inspiracje i powiązania), a László Zentai problem wpływów radzieckich na kartografię węgierską w czasach zimnej wojny. Z historią kartografii niewątpliwie związane było też wystąpienie dotyczące potworów na dawnych mapach (Giedrė Beconytė i Andrius Balčiūnas). Ciekawie prezentowały się również referaty związane z cyfrowym opracowaniem dawnych map (4). Mieliśmy tutaj opis dużych projektów związanych z pełnym, cyfrowym udostępnianiem treści map: dla Grecji (George Lampropoulos i inni) i Polski (Tomasz Panecki i Tomasz Królik), wizualizacji 3D na podstawie dawnych map (Tomáš Janata i inni) oraz – niezwykle często podejmowane ostatnio – próby automatyzacji pozyskiwania danych wektorowych (Rob O’Hara i inni). Trzy referaty związane były z wizualizacją danych historycznych: kwestią kartowania złożonych zjawisk (Mariam Gambashidze i Jana Moser), niepewnością opracowywania map szlaków morskich (Christine Plumejeaud-Perreau i Silvia Marzagalli) oraz opracowaniem map ukazujących biografie znanych pisarzy (José Jesús Reyes Nunez i Krisztina Irás).

Referaty związane z historią pojawiły się również w sesjach poświęconych atlasom (4 referaty), kartografii teoretycznej (2), multimediom w kartografii (1) czy praktycznym zastosowaniom kartografii (1). W prezentacjach związanych z atlasami

zajmowano się zarówno historią kartografii atlasowej (chorwackiej – omówionej przez Ivanę Crljenko oraz afrykańskiej – przedstawionej na posterze Davida Siriba i Daniela Nyangweso), jak i atlasami historycznymi (np. historyczny atlas statystyczny Izraela autorstwa Orena Raza). Aż dwa wystąpienia o tej tematyce poświęcone były opracowaniom przedstawiającym tereny historycznie należące do Polski – Grodom Czerwieńskim (Cyryl Konstantinowski Puntos) oraz ziemiom polskim Korony w XVI w. (Katarzyna Słomska-Przech i inni). Co ciekawe, oba zespoły autorów referatów z zakresu kartografii teoretycznej skupiły się na roli i interpretacji map w humanistyce cyfrowej (referaty autorstwa Marty Kuźmy i Francisca Harvey’a oraz Angeliki Tsorlini z zespołem), zaś trzy przedstawiane na konferencji projekty – dotyczące miast Modena (poster autorstwa Sary Belotti i Angeli Fiore) i Karlsruhe (Detlef Günther-Diringer i inni) oraz Bałkanów (Markus Breier i inni) – uwzględniały analizę danych historycznych lub ich prezentację za pomocą geowizualizacji. Wśród posterów na uwagę zasługiwał plakat przedstawiający analizę zmian treści dawnych map topograficznych w odniesieniu do ich wykorzystania (Václav Talhofer i Filip Dohnal).

Dodatkowo, podczas konferencji uczestnicy mogli wziąć udział w wizycie w Austriackiej Bibliotece Narodowej (Österreichischen Nationalbibliothek), gdzie prezentowano faksymile mapy Tabula Peutingeriana. Konferencję uświetniło również wydarzenie towarzyszące, współorganizowane przez Ambasadę Hiszpanii w Austrii – wystawa pt. „The Longest Voyage” poświęcona wyprawie Ferdynanda Magellana i Juana Sebastián Elcano z lat 1519–1522. ■

Tomasz Panecki
(Warszawa)
Katarzyna Słomska-Przech
(Warszawa)